

Jana Daňhelová, Komentovaný překlad vybraných pasáží díla: Dhuoda, *Liber manualis ad filium* s úvodní studií, bakalářská práce, FF UK v Praze 2010, 79 stran.

Posudek vedoucího práce

Jana Daňhelová si zvolila téma své práce samostatně během studijního pobytu ve Francii a v kontaktu se mnou se na zpracování tématu ještě v zahraničí připravovala. Díky tomu mohla shromáždit všechny ve Francii dostupné bibliografické údaje i sekundární literaturu a především získat samotné moderní vydání Dhuodina traktátu, které je v českých knihovnách prakticky nedostupné.

Je možno říci, že autorka práce zpracovala na odpovídající úrovni francouzskou a anglickou sekundární literaturu k danému tématu. Na překážku bylo, že nemohla vzhledem k jazykové bariéře pracovat s literaturou německou, která by jí poskytla další podněty a především by jí umožnila dále prohloubit její znalost širšího historického a literárněvědného kontextu karolinské renesance, jehož zpracování se věnují špičkové německy psané práce. Tuto překážku bude muset autorka překonat, pokud se danému tématu bude chtít věnovat v dalších letech svého studia.

Liber manualis ad filium je dílo dosud ne zcela pochopené především v ohledu zjištění reálného autora tohoto latinsky psaného textu. Moderní literatura se však víceméně shoduje v názoru, že nárok franské šlechtičny Dhuody (její životní data nejsou přesně známa, ale spadají do druhé poloviny vlády císaře Ludvíka Pobožného a počátků vlády Karla Holého) na aktivní účast při vzniku tohoto díla je nutno brát vážně, byť i životopisná data Dhuody, nakolik jsou známa, nesvědčí pro to, že by (např. v některém klášteře) prodělala školení ve svobodných uměních a v četbě bible a teologické literatury, jejichž znalost byla pro napsání takového díla nutná.

V úvodních kapitolách bakalářské práce se její autorka věnuje životním osudům Dhuodiny rodiny a jí samotné a hledá podněty, které tato rodinná sága mohla poskytnout pro vznik a obsah Dhuodina textu. Podrobně se autorka věnuje žánrovému zařazení Dhuodina díla a je schopna na základě existující odborné literatury vymezit jak okruh děl, kterými se Dhuoda mohla inspirovat a které je nutno uvážit při posuzování jejího literárního výkonu, tak rysy, kterými se Dhuodino dílo vymyká ze svého literárního kontextu a stává se individualizovaným textem, odrážejícím bolestné životní zkušenosti své autorky. Pro ně kol. Daňhelová projevuje schopnost emočního vhledu i zhodnocení jejich vlivu na konkrétní

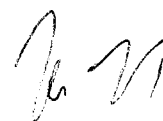
místa Dhuodina díla. V úvodních partiích bakalářské práce se také její autorka vyrovnává s charakteristikou Dhuodina jazyka, jejího stylu a stručně shrnuje i problémy, které jsou spojeny s básněmi, jež Dhuoda zařadila na počátek a konec svého prozaického díla a jejichž metrická struktura nebyla dosud plně pochopena přes pozornost, kterou věnovali těmto pasážím přední znalci středolatinšské metriky. Poslední část úvodní partie bakalářské práce tvoří charakteristika dochovaných rukopisů Dhuodina díla a jeho novodobých edic.

Vzhledem k rozsahu bakalářské práce se její autorka rozhodla nepřekládat celý text Dhuodiny výchovné příručky, nýbrž se soustředila na ty kapitoly, v nichž pronikají na povrch jinak tradiční středověké pedagogické prózy reálné postoje a hodnotová perspektiva příslušnice nejvyšších vrstev franské laické aristokracie, jež byly v tomto období jen velmi zřídka formulovány v latinském textu. V tom je Dhuodin text v dobovém kontextu výjimečný a kol. Daňhelová svou volbu překládaných částí originálu v úvodních partiích práce přesvědčivě odůvodňuje. Naproti tomu části Dhuodina díla přetížené standardními *topoi* soudobé pastorální teologie ponechala kol. Daňhelová z dobrých důvodů stranou.

Překlad vybraných pasáží díla, který bakalářská práce předkládá, je podle mého názoru zdařilý, kultivovaný a přiléhavý. Autorka práce se mnou svědomitě konzultovala značné množství obtížných míst originálu, při své volbě vhodného překladu se však řídila vlastním úsudkem, který na sporných místech odůvodňuje v poznámkovém aparátu a konfrontuje s názory moderních badatelů a překladatelů k danému místu. V poznámkovém aparátu také kromě standardní identifikace biblických a jiných citátů srovnává latinský text těchto citátů u Dhuody a v jejich zdrojích v případě, kdy se tato znění podstatněji liší. Svoji schopnost přiléhavého, avšak účinného překladu projevuje autorka práce také při překladu vlastního epitafu Dhuody, který ji rovněž inspiruje k působivému závěru práce.

Možno v úhrnu říci, že autorka bakalářské práce v ní dosvědčila svou schopnost pracovat s latinským textem středověkého období, získat a využít sekundární literaturu k jeho pochopení a komentování a identifikovat jeho vztahy a odkazy k historickému i literárnímu kontextu. Během psaní práce projevila schopnost spolupráce i samostatný úsudek.

Vzhledem k výše řečenému navrhuji hodnotit předloženou práci kol. Daňhelové známkou **výborně**.

PhDr. Jan Kalivoda

Ústav řeckých a latinských studií FF UK.